

BIẾN ĐỔI CỦA MÔ HÌNH TỔ CHỨC NHÀ NƯỚC Ở VIỆT NAM

(THẾ KỶ X - XIX)

1. Họ tên nghiên cứu sinh: PHẠM ĐỨC ANH
2. Giới tính: Nam
3. Ngày sinh: 22/01/1980
4. Nơi sinh: Hà Nội
5. Quyết định công nhận nghiên cứu sinh số: 4152/QĐ-SĐH ngày 15 tháng 7 năm 2008 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội.
6. Các thay đổi trong quá trình đào tạo: Không
7. Tên đề tài luận án: *Biến đổi của mô hình tổ chức nhà nước ở Việt Nam (Thế kỷ X - XIX)*
8. Chuyên ngành: Lịch sử Việt Nam cổ đại và trung đại
9. Mã số: 62 22 54 01
10. Cán bộ hướng dẫn khoa học: GS.TSKH Vũ Minh Giang
11. Tóm tắt các kết quả mới của luận án:

- Một cách toàn diện và hệ thống, luận án lần đầu tiên nghiên cứu vấn đề thiết chế chính trị trong toàn bộ tiến trình lịch sử Việt Nam thời trung đại. Qua đó phân tích và lý giải có căn cứ mối quan hệ và tác động qua lại giữa bối cảnh lịch sử, nền tảng kinh tế - xã hội với mô hình tổ chức nhà nước trung ương tập quyền.

- Nghiên cứu sự vận động và biến đổi của mô hình tổ chức nhà nước, chỉ rõ những thành quả và hạn chế, những nguyên nhân thịnh suy, thành bại đã đưa tới một cái nhìn tổng quát, những phát hiện và nhận thức khoa học mới và từ đó, rút ra được những bài học lịch sử mang ý nghĩa thực tiễn.

- Trao đổi, thảo luận và góp phần làm sáng tỏ một số vấn đề khoa học được đặt ra lâu nay: Sự tồn tại của thiết chế trung ương tập quyền dưới thời Lý, chủ trương “thân dân” thời Lý - Trần, xu hướng “quan liêu” thời Lê Sơ, tính chất luật pháp Việt Nam trước thế kỷ XV, đặc trưng của mô hình nhà nước tập quyền ở Việt Nam...

- Luận án đã chỉ rõ sự biến đổi của mô hình tổ chức nhà nước ở Việt Nam thế kỷ X-XIX là kết quả của quá trình phát triển tự thân, là sản phẩm và nhằm đáp ứng những yêu cầu của thực tiễn lịch sử, đồng thời chịu ảnh hưởng và tác động của những yếu tố bên ngoài. Trong số các yếu tố bên ngoài, ảnh hưởng từ mô hình chính trị Trung Hoa là thường xuyên và mạnh mẽ nhất. Tuy nhiên, có một thực tế là mô hình nào càng giống bên ngoài, ít sức sống nội sinh, mô hình ấy càng kém bền vững.

- Trên cơ sở nghiên cứu mô hình tổ chức nhà nước tập quyền ở Việt Nam thời trung đại Luận án rút ra nhiều giá trị và bài học kinh nghiệm cho hiện tại. Đó là những bài học về tăng cường cơ chế giám sát và

điều tiết quyền lực, tính đồng bộ của hệ thống pháp luật và xây dựng ý thức công dân, về bộ đỡ tư tưởng...

12. Khả năng ứng dụng trong thực tiễn: Trực tiếp nâng cao chất lượng bài giảng “Nhà nước và pháp luật trong lịch sử Việt Nam”. Cung cấp thêm những luận cứ khoa học góp phần vào công cuộc hoàn thiện hệ thống chính trị và xây dựng nhà nước pháp quyền Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong giai đoạn hiện nay.

13. Những hướng nghiên cứu tiếp theo: Nhà nước và pháp luật trong lịch sử Việt Nam , thiết chế chính trị Việt Nam...

14. Các công trình đã công bố có liên quan đến luận án:

- Phạm Đức Anh (2006), “Hệ thống thanh tra, giám sát trong tổ chức chính quyền triều Lê Thánh Tông (1460 - 1497)”, *Một chặng đường nghiên cứu lịch sử (2001 - 2006)*, Nxb. Thế giới, Hà Nội, tr.364-378.

Phạm Đức Anh (2008), “Pháp luật về quản lý Đông Kinh thời Lê Sơ”, *Khởi nghĩa Lam Sơn và thành lập Vương triều Lê*, Nxb. Hà Nội, tr.405-420.

- Phạm Đức Anh (2009), “Mô hình Trung Hoa trong tổ chức bộ máy Nhà nước phong kiến Việt Nam (Thời kỳ Lê Sơ: 1428 - 1527)”, Kỷ yếu hội thảo khoa học quốc tế: *Nghiên cứu và giảng dạy ngôn ngữ, văn hóa Việt Nam - Trung Quốc ở Đông Á và Đông Nam Á*, Nxb. ĐHQGHN, tr.7-14.

- Phạm Đức Anh (2010), *Vương triều Lý (1009 - 1226)* (Nguyễn Quang Ngọc chủ biên), Nxb. Hà Nội, tr.282-323.

- Phạm Đức Anh (2011), “Quá trình thiết lập, tổ chức bộ máy quản lý Nhà nước ở Nam Bộ dưới thời các chúa Nguyễn”, *Mấy vấn đề tiến trình lịch sử xã hội*, Nxb. Thế giới, Hà Nội, tr.385-405.

- Phạm Đức Anh (2011), “Về tính chất tập quyền trong thiết chế chính trị triều Lý (1009-1225)”, *Tạp chí Nghiên cứu Lịch sử* (10), tr.7-22.

- Phạm Đức Anh (2012), “Quan hệ giữa Trần Hưng Đạo với các vua nhà Trần”, *Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật* (9), tr.91-96.